

እከይ ተግባራት መላኪ ስርዓት ሀገራዊ ኣብ መራኸቢ ብዙሓት ኢትዮጵያ፡

ርእሰ ዓንቅጽ

ሰዲሀኤ

16 መጋቢት 2019

”ሳዕርን ልብን እንዳሕደረ ይበቅሉል” ከም ዝበሃል እንሆ ድሕሪ 8 ሓምለ 2018 ዝነበረ ንይላን ዳንኬራን ጸዋዒት ሰላም ኢትዮ-ኤርትራ ኣብቑዑን ተረሲዑን፡ ልቢ ዘዕበዩ ኩሉ ንእከይ ተግባራት መላኪ ስርዓት ሀገራዊ ኣብ መራኸቢ ብዙሓት የጋልጽ ኣሎ። እው፡ ”ሳዕስ’ሞ ስራሕካ ኣይትረስዕ” ’ዩ ነገሩ።

ኣንጻር ውጹዕ ህዝቢ ኤርትራ ንሀገራዊ ደገፎም ብዘይዝኾነ ርእይቶን ሕቶን ብመደረ ቀ/ሚ ኢትዮጵያ ጥራሕ ተመሲሮም ጫማ ዝተሳለሙ ይኹኑ፡ እቶም ድሕሪ ደገም ኩሉ ንብረትና ንሃገርና ኢትዮጵያ ዝበሉን፡ ህርፋንን ሕልምን ምድማር ኤርትራ ዝነበሮም ተሳተፍቲ ኣኹባ፡ ብዝወሓደ ንመዓልቲ \$ 1 dollar ከዋጽኡ ዝቀረበሎም ጸዋዒት ቀ/ሚ ተቀማሮ ሰሜን ኣሜሪካ ኢትዮጵያውያን፡ ጉዳይ ሓቂ ከም ዘይበሉ እንዳተወጠጠ ይኸይድ ምህላዉ ዝተዓዘበ፡ ሎሚ ብዝተኣተዉዎ መብጽዓ ኣጣዒሶምዎም ክሳብ ሕጂ ኸኸፈልዎ ንዝጸንፉ ገንዘብና ምለስሉና ዝብል ጥርዓን የቅርቡ ምህላዎ፡ በቲ ንስደተኛታት ወኪሉ ንኢትዮጵያ ዝኣተዉ ተቀማጢ ሰ. ኣሜሪካ ዝኾነ ኣቶ ታማኝ በዩነ ከይተረፈ ብዘይሕብእብእ ዝመስከር ተገሊጹ ተዘራብሉን ኣሎ። እሞ ድሕሪ.....እንታይ ተረፋ፡ ኤርትራውያን ከ እንታይ ይሓስቡ?

መላኸ ስርዓት ሀገራዊ እንተኾነ ከምቲ ብስቕታ ዝጀመሮ ጸዋዒት ሰላም ኢትዮ-ኤርትራ፡ ብስቕታ ከም ዝውድኦ ዘጠራጥር የብሉን። ምክንያቱ ከኣ ንጃንዳ ሀገራዊ ዘበገሶ ምስጢራዊ ውዕላት ሕዝባዊ ደገፍ ይኹን ሕጋዊነት ስለ ዘይብሉ ብምዃኑ።

መላኸ ስርዓት ሀገራዊ ሕዝባዊ ደገፍ ወይ ሕጋዊነት የብሉን ተባሂሉ ንበይኑ ዝቀርብ ምክንያት ኣይኮነን። ኩሎም ምክንያታት እንተተጸብጺቦም መወዳእታ ዘይብሉ ቁጽራታት ክጽብጸብ ይከኣልዮ። ተግዘቡ ዘክሩ'ሞ መራሕ ጃንዳ ሀገራዊ ኣብ'ዚ ዝሓለፈ 27 ዓመታት ኣብ'ቲ ቀንዲ ቅነ በዓላት ሓድሽ ዓመትን፡ ዝኸሪ በዓል ነጻነት ኤርትራ ኣብ መራኸቢ ብዙሓት ይኹን፡ ብቀጥታ ንህዝቢ ኣብ ሜዳ ባሕቲ መስከረምን ሜዳ ንግስተ ሳባ ኣስመራ ዘመሓላለፎ ኣጉል መብጽዓታት እኹል ጭብጥን ኣብነታትን ምስክርነት'ዩ።

ኣብ'ዚ 27 ዓመታት በቲ ውርዘይ ቋንቋን ቃላትን ዝተነግረ መብጽዓታት፡ ካብ'ቲ ኩሉ ዝተባህለ ሓንቲ ንፊውሲ ማሕላ ትኸውን ኣብ ትግባረ ዝወግለት ዘይምህላው'ዩ። ከም ውጽኢቱ ከኣ ህሉው ስቓይ ዝመልኦ መግልታዊ መነባብሮ ህዝብና ዝምስክሮ ሓቂ'ዩ።

ሀገራዊ ክንደይ ግዜ'ዩ

- ሎሚ ዓመት ማእቶትና በርኪቱ ዝሕፈሰ ኣዝመራ መሊኡ
- ዲጋታት ሓጽብታት ተሰሪሑ
- ጽርግያታት ተጸጊኖም ተሃሂደዎ
- ዘመናዊ መሳርሒ ተኣታትዩ
- መንእሰያት ኣብ መኣዲ ትምህርቲ ተሳቲፎም
- ብዝተፈላልዩ ሞያ ስልጠና ምወተ ዘይበለን ዘይጋዓረን።

እዚ ኩሉ መደረ ንግደፎ'ሞ፡ ብድሕሪ'ዚ ኩሉ ብሓሶት ዝተላዕጠጠ መብጽዓታት ካብ ጫፍ ንጫፍ ህዝቢ ኤርትራ ቅድሚ ዝኣገረ ኩሉ ዜጋ መሰሉ ተሓልዮ ክሳብ ንምባል ይትረፍ'ሞ፡ ኣንታ ነታ ጎርርኡ ተጥልሎ ንጥብ ማይ ስኢኑ ብጽምኡ፡ ኣብ ጸልማት ዝሃለፎ ግዜ ስቓይ ማዕረ ማዕረቲ ፈኸራን ጃህራን መብጽዓታትን መላኸ ዕድመ ዘለዉ'ዩ። ምስኡ ከኣ ሰባት ምርዓድ ምእሳር ምጭዋይ ከም ውጽኢቱ ከኣ ኣብ መግልቲ ልዕሊ 5 ሺሕ መንእሰያት ማሙቕ ገዝኦምን ስድራ ቤቶምን ዝፈትውዎ ሃገሮምን ገዲፎም ክሰደዱ ዝገበረ ስርዓት ምክንያቱ'ዩ።

ኣስተውዕል ምልክት'ዚ ኩሉ ስቓይ፡ መላኸ ስርዓት ሀገራዊ ሰላም ኢትዮ-ጽዮ ኤርትራ ኣብ ብሃንደበት ኣብ ዝተኣወጀሉ ንይምሰል ደባት ኣብ ዝተኸፈተሉ ቅንያት ናይ ሓሶትን ጃህራን ምህርትን ኣዝመራን ሀገራዊ ተራፊ፡ ህዝቢ ኤርትራ ብመንገዲ ዛላምበሳ ዝኣተወ ሓርጭን ባንን ክዕንገል ኣብ ቅርዓት ኣስመራ ዝወግለ ዕዳጋታት ሀገራዊ ሓንቲ ዘይብሉ ባዶ ምንባሩ ኣጋለጽዎ ። እሞ ደኣ እቲ ን27 ዓመት ዝተፈከረሉ ፍርያት ሃገር ኤርትራ ኣበይ ተሰወረ? እታ ዓመት ዓመት ክራማት ማይ ክዘንብ ዑደት ዝግበረላ ዝነበረት ሕርሻ ገርሰት ከ? ”ምቕናይ ይብል ደራፋይ” ቅንይ ኢሉ ከኣ 40 ዝኾኑ ሓደስቲ ምሩቓት ሓኻይም ኢትዮ-ጽዮ ንህዝቢ ኤርትራ ብሓገዝ ክሕክሙ ንኤርትራ ምእታዎም ኩሉ ዝሰምዕን ዝረኣዮን'ዩ። ሕጂ'ኸ እቶም ኩሎም ብሀገራዊ ስልጠና ሕክምና ዝተሞህቦም ደኣ ኣበይ ደኣ ተሰዊሮም ከይደም ። ኣበይ ደኣ ኣለዉ እቶም ኩሎም ኤርትራውያን ሓኻይም? ኩሉ ባዶ ኮይኑ ተራፊ። እቲ ሓቂ ግን ንሱ'ዩ።

ኣብ ኤርትራ ኣብ ዘይፍሉጥን ዘይሕጋውን ቤት ማእሰርቲታት ህዝቢ ዳጉኑ ምሕረት ዘይፍለጥ ስርዓት ንሞት ተፈሪዶም ዝማስኩ ዘለዉ ቁጽሪ ዜጋታት እንዳበዝሓ'ምበር እንዳጎደለ ኣይከደን። እሞ ዘኸታማት ቆልዑ ዝግብዩላ፡ ሰብኡተን ዝተኣሰሩ ዝተጨውዩ ዝተሰወሩ ዝጠፍእውን፡ ብዙሓት ሕማታት ማለት

ሰብ ቃል ኪዳን አደታት ኣብ ዘይፍትሓዊት ሃገር ኤርትራ ብስእነት ፍትሒ ግዜ ቀዲምዎን ዘይምሱል መስለን ብጎርዘንኡን ብሕሰም ሸምጊለን ገጸን ተደቂኑ ምስቶም ኣቦ ዘይብሎም ዘዕብይኦም የለን ዘይፈልጡ ህጻናት፣ ርእየን ዘይጸገብኦም ደቀን ብሃገራዊ ኣገልግሎት ዝተጨውዩ፣ ስዒቡ ስደት ዘምጽኦ ምፍልላያት ገጸን ብንብዓት ተሓጺቡ ዝሓልፍኦ ሂወት ምግላጽ ኩነታት ህዝብን ሃገርን ኣብ ከምይ ሕሰም ዝመልኦ ኩነታት ምህላው ምርኣይ ዘጸግም ኣይኮነን።

ካልእ ምልካዊ ስርዓት ህግዲፍ ን27 ዓመት ክሃንጽ ጸኒሐ እንዳበለ ኣብ ልዕሊ ህዝቢ ኤርትራ ዘይውዳእ ንሰዓታት ዝወሰድ ማራቶን መግለጺ ይዛረብ ከም ዘይነበረ ጸዋዒት ሰላም ምስ መጻ፡ ንዝተዛረቦ ክሓዱ ኣብ ኤርትራ ዘሎ መራኸቢ መስመራት ማለት ትራንስፖርት ብቅዓት ዘይብሎ እኹል ስለ ዘይኮነ መላኺ ስርዓት ህግዲፍ ኣብ ምቅርራብ ከም ዝርከብ ገሊጹ። ወዳጆ ህግዲፍ ቅድምስ ኤርትራ ጎረባብቲ ከም ዘይብላ ኣብ ጠፈር ከም ዝተንጠልጠል ሃገር ቆጶርካ ምስ ጎረባብቲ ኣብ ግዜ ሰላም ከራኸብ ዘይክእል ህንጻት ምንባሩን ወይ ከኣ ሓሶት ከም ዝነበረ ባዕሉ መስኪሩ።

ደጊም እቶም ንሕልምታቶም ንምግሃድ ብፍላይ ኣፍደገ ባሕሪ ንምርካብ ዝረኸብዎ ተስፋታት ግሁድ ንምግባር ብዝተፈላልዩ ምክንያት ንኤርትራ ዝበጽሑ ኢትዮጵያውያን ዝሃብዎ ትዕዛብቲ ኩሉ ኤርትራዊ ዜጋ ሰሚዖምን ብሸድዮ ርእይዎንዮ። ብዘይካ እቶም ንቀ/ሚ ኢትዮጵያ ዓጂቦም ዝመጹ ወደሰቲ ጋዜጠኛታት ብቀጻሊ ብዛዕባ ህዝቢ ኤርትራ ክፈልጡ ዝደልዩ ኢትዮጵያውያን ይኹን ወይውን ኣብ ኢትዮጵያ ዝግበዩ ኤርትራውያን ንህዝቢ ኢትዮጵያ ክፈልጥዎ ንዝግባእ ርትዓዊ እዋናዊ ዜናታት ከመሓላልፉ ይርከቡ ኣለዉ። ሓደ ካብቲ ጽቡቕ ሃገር ከኣ ብኢትዮጵያውያን ጋዜጣታት ይኹን ኣብ ኢትዮጵያ ተወሊዶም ዝግበዩ ኤርትራውያን ዝግበር ዘሎ ጸዕሪ እኪይ ተግባራት ምልካዊ ስርዓት ህግዲፍ ሓቂ ምግላጽን ኢትዮጵያውያን ብዛዕባ ህላውነቶም ሰላምምን ዳግማይ ርእይቶ ዝገብሩ ዘለዉ ይመስል።

ኣበሃህላታትን መግለጽን ትንተናታት ኢትዮጵያውያን፡ እቲ ጸዋዒት ሰላም ኢትዮ-ኤርትራ ቅንዕና ዘለዎ ዘይኮነስ ምስ ስልጣን ዝተኣሳሰረ ምስጢራዊ ስምምዕ ክልተ መራሕቲ'ዩ ኣብ ዝብል መደምደምታ ዝበጽሑን፡ ብፍላይ ብህግዲፍ ዝካየድ ኩሉ ስርሓት ምስ ዕብየትን ኣተሃላልዎን፡ ብዝወሓደ ኣብ ኤርትራ መሰል ምዝራብ ዘይብሎ ሃገር፡ ምስ ህዝቡ ዘየተሰማምዑ ስርዓት፡ ውዒሉ ሓዲሩ ንኢትዮጵያ ሓደጋ እምበር መሓዛ ክትኸውን ኣይትኸእልን ዝብል መግለጽታት ይርከቡ።

እዚ ኢትዮጵያውያን ዝብል ሓቂ ኣይስኣኖን፡ ወዮ ደኣ ”ዘበነ ግርምጥስ ማይ ንዓቕብ” ኮይኑ ሃገሩምበር ዝሄኡቲ ዝነበሩ ኣብ ልዕሊ ኤርትራ ከምኡ ኢሎም ክዛረቡ ኣዝዩ ዘሕዝን ምሕደራ መላኺ ስርዓት ምኳኑ መን ክዝንግዎ ይኸእል።

ኢትዮጵያውያን ነቲ ክሳብ ሕጂ ዝተበጽሐ ክልተኣዊ ውዕላት ብኣባላት ባይቶ ይኹን ኣብ ስልጣን ዝርከብ ሰልፌ ኣባላት ዝፈልጥዎን ዝሰምዑን ጉዳይ ከም ዝዩልዎ ብዕሊ ኣብ መራኸቢ ብዙሓት ወጺኦም ምግላጽም፡ ነቲ ልዕል ክብል ዝተገልጸ ውዕል ክልተ ውልቀ ሰባት'ዩ ዝብል መግለጺ ክሰማማዕ ይርከብ። በዚ መሰረት ከኣ

- ስምምዕ ኣስመራ 8 ሓምለ 2018
- ስምምዕ ኣዲስ ኣበባ 14 ሓምለ 2018
- ስምምዕ ዱባይ 8 ነሓስ 2018
- ስምምዕ ጂዳ ስዑድ ዓረብ 16 መስከረም 2018

እዚ ኣብ ላዕሊ ዝተፈጸመ ውዕላት ብዘይካ ኣብ መንጎ ሃገራት ሰላም ተገይሩ፡፡ ሓባራዊ ናይ ልምዓት ምጣነ ሃብታዊ ወፍሪ ንምክያድ ድሌታት ከም ዘሎ ዝተገልጸ ሓፊሻዊ መገለጺ፡ ብሕጋውያን ወከልቱ ህዝቢ ኢትዮጵያ ይኹን ኤርትራ ካልእ ዝፈልጦ ከም ዘይብሉ ኢትዮጵያውያን ገሊጾም፡ ንሕና ኤርትራውያን ከኣ ወካሊ ስለ ህዝቢ ባይቶ ስለ ዘይብልና ደራብና ንምስክራሉ ጉዳይ'ዩ።

ዝተባህለ እንተተባህለ ነቲ ጉዳይ ካብ'ቲ ዘለዎ ምሕደራ ምልኪ ስርዓት ህግዲፍ ክቅይር ዝኸእል ከም ዘይኮነ ንህርፋን ስልጣን ዝግብረ ዘሎ ቅድድም ምጻኑ ህዝብና ኣጸቢቁ ይፈልጥ። ህዝቢ ኤርትራ ከኣ ንእከይ ተግባራት ምሕደራ መላኸ ስርዓት ህግዲፍ ተረዲኡ ኣብ'ዚ እዋንዚ ኩሉ ብሕልንኡ ተላዓዒሉ፡ ዓብዩ ንእሽቶ፡ መንእሰያት ደ/ኣንስትዮን ደ/ተባዕትዮን፡ ካህንቶቹ፡ ሹኽ እቲ ዝገርም ዘደንቅን ኣብ ስደት ተወሊዶም ዝዓበዩ ኤርትራውያን ዜጋታት ከይተረፉ ንስቓይ ህዝቦም ተረዲኦም ኣብ መራኸቢ ብዙሓት ብጋህዲ ኣንጻር መላኸ ስርዓት ጠጠው ኢሎም ብስእሎም ስሞም እንዳገለጹ ክምክቱ ምርኣ'ዩ ድሕነት ህዝብና ሃገርን ሓደ ሸነኽ፡ ውድቀት መላኸ ስርዓት ህግዲፍ ብቲ ካልእ መዳይ እንዳቀረበ ይመጽእ ምህላው'ዩ።

እዚ ከኣ ይኸውን ኢትዮጵያውያን፡ ህዝቢ ኤርትራ ጸይርዎ ንዘሎ ጸገምን ኣደራዕን ስቕ ኢልካ ክሕለፍ ዘይብሉ ጽባሕ ነዚ ድኻን ምስኪንን ዝኾነ ዜጋ ክልቲኡ ሃገራት ኣብ'ቲ ኮኖትን ጽልእን ከይኣቱ ዝፈርሑ ዘለዎም ስግእታትን ለባማት ኣተሓሳስባ ኢትዮጵያውን ንህዝቦም ክበጽሑ ዘለዎ መልእክቲ ዘቓልሑ ዘለዎ። ሰላም ዝደለዩ ብሰላም ሰላሙ ከም ዝረከብ ከኣ ሕቶ ግዜ'ዩ።

ዘለኣለማዊ ክብርን ዝኸርን ስውኣትና
ዜናን ሓበሬታን ሰዲህኤ